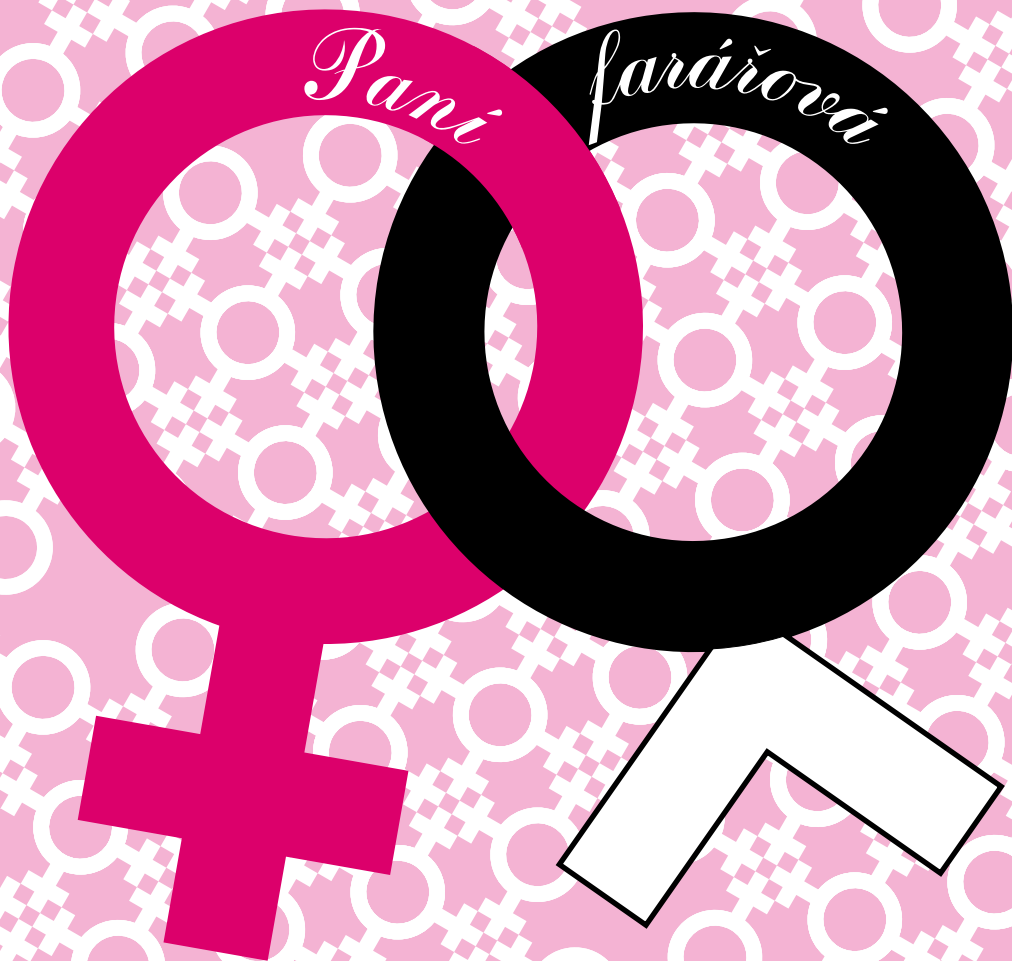

BRATRSTVĚ

EVANGELICKÝ ČASOPIS PRO MLÁDEŽ roč. 50/2009

Úvodník: Manžel je farářem. Kdo jsem já?	Tomáš Groll	2
Ester: Ty a dům tvého otce nezahyne	Jaroslav F. Pechar	4
Paní farářová:		
• U nás otevřeno	M. Junová, M. Medková	5
• Občas mi říkají „paní farářová“	Radek Kačena	7
O čem se v Diakonii (ne)mluví: Domov na třetí	Jaroslava Růžičková	10
e!BULVY		11
Uchu pro potěchu: tobyMac	Tomáš Koutecký	12
Povídka: Lepší společnost	P. P. Payne	17
Ježíšovy tituly: Světlo	Roman Mazur	18
Božský vtipy	TC&JJ	18
Šimon, Eliška & babyboom: Dopis pátý	Šimon	19
Pionýrky zkoumání komunismu; rozhovor	Olcha Richterová	20
Vítejte v KLDŘ!	Tomáš Bartoň	24

MANŽEL JE FARÁŘEM. KDO JSEM JÁ?

Tom Groll

Vážený čtenáři,
při úvahách, jak přiblížit problematiku „paní farářová“ necírkevním osobnostem z ankety, jsme si vypomáhali paralelou s první dámou státu. Nicméně, je tato paralela oprávněná? Prezidentský kandidát je ženatý. V momentě, kdy je zvolen, se z jeho ženy stává první dáma. Není paní prezidentovou a ani manželkou pana prezidenta. Je první dámou a očekává se, že svým vystupováním a svými aktivitami bude řádně reprezentovat svého muže a stát, že se bude věnovat charitě, doprovázet manžela na služební cesty a hostit manželky zahraničních státníků a její vlastní kariéru je odsunuta a často navíc i neslučitelná s pozicí první dámy.

Ordinovaný farář je ženatý. V momentě, kdy je zvolen na sbor, se z jeho ženy stává ...

1. paní farářová a očekává se, že svým vystupováním a svými aktivitami bude pomáhat svému muži se správou sboru, bude se starat o nedělní školu a s dětmi nacvičovat vánoční hry, v neděli bude doprovázet na varhany a bude vždy připravena pohostit jakoukoli návštěvu.

2. manželka pana faráře, která se podobně

jako manželka pana učitele nebo manželka pana pekaře může plně věnovat své kariéře například právničky nebo zdravotní sestry a svého manžela nejlépe podporuje tím, že je spokojená v povolání i v domácnosti.

3. první dáma sboru, která z povzdálí koordinuje činnost učitelů nedělních školek a sborových sester, které vždy na neděli mají napečeno, spoluzaložila mateřské centrum, reprezentuje sbor a věnuje se i své kariéře.

Ordinovaná farářka je vdaná. A v momentě, kdy je zvolena na sbor, se z jejího muže stává ... těžko říct, pan farářkový? A co má dělat? Možná nám opět pomůže politická paralela, třeba v podobě profesora Joachima Sauera (manžel kancléřky Merkelové), který se veřejného života své ženy s akademickou důsledností straní, média nemají přístup na jeho přednášky a studenti o něm nesmí mluvit s novináři. Sám Sauer rozhovory neposkytuje. Jaká nespravedlnost v porovnání s činností první dámy. Co by měl dělat takový pan farářkový?

Koho máte ve svém sboru, paní farářovou, první dámu sboru, manželku pana faráře, nebo pana farářkého? ■

*„Nářek se má poslouchat
a ne opravovat jako sloh.“*

Benny Andersen

(zpívá Jan Burian na CD Unavený válečník)

TY A DŮM TVÉHO OTCE NEZAHYNE

Jaroslav F. Pechar

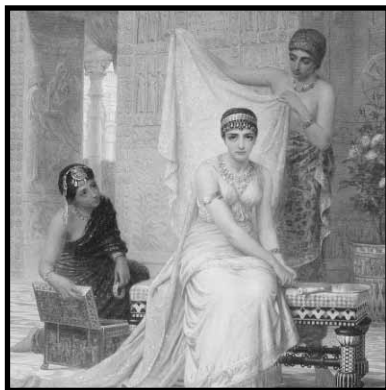
Est 4,14c

Haman plánuje zničení Židů. Velikonoce, během kterých je dekret o vyhubení židů vydán, jsou naplněny horečnou aktivitou ve snaze odvrátit smrt. Starý Mordokaj volá i svoji sestřenku. Je královnou manželkou, a tak by měla využít svého vlivu. Co když se stala královnou právě pro tuto chvíli? A co když ne? Co když je to všechno jinak...? Kdo ví... Podivné tohleto „kdo ví...“. Takové nepatřičné z úst příkladného Božího svědka, jakým Mordokaj má být a také je. Podivná nejistota, co vlastně Bůh zamýšlí. Se svým lidem, s Mordokajem, s Ester... Proč z Mordokajových úst neslyšíme jasně a jednoznačné slovo, že Ester je nástrojem v Boží ruce?

V Bibli tato nejistota častá není, jenže je to situace, která je dozajista bližší naší životní zkušenosti. Ani my nevíme, jaká je Boží vůle a jaké jsou jeho plány s námi či s našimi blízkými. A přeci musíme nějak jednat. Nelze se skrýt. To slyší i Ester. Musí jednat. Musí se pokusit uplatnit svůj vliv u krále, aby byl celý ten strašlivý výnos nějak změněn. Jenže ke králi bez zavolání nesmí ani královna. Za to je trest smrti.

Za Ester nepřichází prorok, ani se jí nezjeví anděl. Nemá nikoho, kdo by jí pomohl. Rozuměj – kdo by jí řekl, co má dělat. Nějaký Boží posel, který by jí řekl ano nebo ne. Bylo by snad lepší vědět, že všichni zahynou, než tahle šílená nejistota. Kdo ví – třeba se opravdu stala královnou, aby zachránila židovský národ v celé perské říši. Ale třeba také ne...

Kdo ví, k čemu je povolán kdo z nás. Kdy a jak svědčit o Ježíši a kdy je lépe mlčet. Kam jít a kam nechodit. A co s námi bude – dnes, zítra, po smrti. Andělé nepřicházejí a proroků, kteří dokážou říci pravé slovo v pravý čas,

Královna Ester, Edwin Long, 19. století

je zoufale málo. Nezbyvá nic jiného, než to, co zbylo Mordokajovi a Ester – sami podle svého nejlepšího vědomí bojovat s bídou tohoto světa. Kdo ví, třeba jsme všechno to vzdělání a zkušenosti nasbírali právě pro chvíli, jako jsou ty, které musíme řešit tady a teď. Víra nespoutává ruce a hlavu. Pokud to dělá, není to víra, ale pověra. Všechny ty horoskopy, vykladačské karty, věštění z čar na dlani nebo z čajových lístků, prostě všechno to, co se nám snaží namluvit, že budoucnost je jasně nalajnovaná a nám nezbyvá, než se podřídit valícím se kolům dějin – to je pověra, která bere rukám sílu a srdcím odvahu. Proti této falešné jistotě, že se vlastně stejně nic nedá dělat, protože se stane jen to, co se musí stát, proti této pověře stojí víra se svojí nejistotou „co když se s tím ještě dá něco dělat?!“ Tahle nejistota osvobozuje. Právě proto, že budoucnost není daná, tak má smysl něco dělat. Možná bez andělů a bez proroků, ale stále se zodpovědností za budoucnost svoji i svých blízkých. To je náš úkol v tomto světě. Něco už z Bible známe a nějaké zkušenosti také máme. Jsme na tom stejně jako Mordokaj a Ester – to, co jsme poznali jako správné a dobré, máme také správné a k dobrému používat. A kdo ví – třeba s tímhle světem opravdu něco k dobrému změním. ■

U NÁS OTEVŘENO

Miriam Junová, Marie Medková

Roli „bratra faráře“ známe – káže, má biblické hodiny, konfirmační cvičení a chodí na pastorační návštěvy. Jak je to ale s jeho blízkými? S jeho rodinou? Jak je to s jeho ženou – „paní farářovou“? Jaká je její role? Má nějaké konkrétní povinnosti? Jsou pevně dané? Kdo je určuje?

O životě na faře a jejich postavení jsme mluvili se třemi „paními farářovými“, zástupkyněmi třech generací. Nejmladší z nich je Darina Bártová, která žije na faře v Náchodě, dále Ruth Šormová v Novém Městě na Moravě. Marta Kellerová, nejstarší zástupkyně, žije nyní mimo faru, na Vysočině. Položili jsme jim stejné otázky. Zajímalo nás, jak svou roli prožívají, co jim přináší? Jaké jsou jejich povinnosti a závazky, a jaké radosti.

stavním exemplářem, za který se zbytek sboru schová, a když jsou požádáni, aby pomohli sirotkovi, vdově, aby šli s někým míli, aby se rozdělili o chléb, řekli: Jděte na faru, ty to mají v popisu práce. Raduji se vždy, když se setkám s aktivními tvůrčími křesťany, je to pohazení po duši.

2) Nikde nekončí fara, ani nezačíná domov. Fara je náš domov. Otevřenost fary je však relativní pojem. Já mám společnost ráda a jsem ráda za každou návštěvu. Přítomnost lidí mi dobíjí „baterky“.

3) Momentálně to mám jednoduché, protože jsem s dětmi doma, ale až přijde čas, ráda bych se ke své profesi vrátila, a pak to bude náročnější. Svoji profesi (sociální práce) můžu dělat kdekoli – to je výhoda.

1) S jakým očekáváním jste se stala paní farářovou?

2) Kde končí fara a začíná domov?

3) Jak zasahuje vaše pozice paní farářové do vaší profese a opačně?

4) Myslíte si, že se pozice paní farářové proměnila?

**Darina Bártová, žena faráře,
t.č. na mateřské**

1) Vyrostla jsem v domě, který byl vždy plný lidí. Moji rodiče jsou velmi otevření a společenští lidé. Do církve jsem se dostala ale až skoro v dospělosti díky severočeské mládeži, kde jsem poznala svého muže. To, že bude studovat teologii, mi řekl až v první den studia na fakultě. Fandila jsem mu, protože fara - díky otevřenosti Bártových, Keřkovských, Kittových - se pro mne stala symbolem otevřeného domu, po kterém jsem vždy toužila a vlastně mi přijde přirozenou součástí života. Proto si nemyslím, že „paní farářová“ je profesí, protože každá máme tu svou, ale jistě se atmosféra na faře přenáší do celého sborového života.

Farářská rodina by neměla být jakýmsi vý-

4) Pro současné paní farářové je jejich role snad svobodnější a členové sboru více respektují jejich vlastní obdarování a nechávají na nich, jakým způsobem se do života celého sboru zapojí. Jsem za to ráda, protože mám radost z týmových akcí, kdy nestojí odpovědnost jen na jednom člověku. Církev je živoucí organismus a kdokoli jakkoli přispěje k jeho růstu, povzbudí tím všechny jeho členy.

Ruth Šormová, žena faráře

1) Na první sbor jsem se stěhovala s dychtivým očekáváním a s představou, že „život na faře“ bude mým naplněním, neb vlastní profesi jsem se díky komunistům věnovat nemohla. Moje očekávání se naplnila jen zčásti, ale nevádí mi to, okolnosti přinesly

jiné, nečekané věci... Jinak je pro mě důležité, abych to, co ve sboru dělám, dělala ze svobodného rozhodnutí, ne z povinnosti.

2) Když se člověk pro „otevřenou faru“ rozhodne sám, je to fajn a nese pak dobrovolně všechny milé i nemilé důsledky. Sama jsem ráda, když lidé na faru hodně a rádi chodí, ale zažila jsem i časy, když jsem zoufale trpěla nedostatkem soukromí nebo spíš tím, jak nám práce, sbor a soukromý život splývají v jedno. Nastavit hranice je určitě možné i nutné, jako rodina se bez toho neobejdeme. Ale musím přiznat, že i když to oba

a myslela si, jak to vše zvládnou levou zadní. Byla jsem dva měsíce vdaná, poprvé od maminky a strašně se mi stýskalo po Praze. A sestry ve sboru mi dávaly najevo, jak jsem hloupá a mladá a nic neumím. Byla jsem naštvaná a uražená, a pak mi nějak došlo, že mají pravdu.

Na druhém sboru, tradičním, jsem zase trochu zápasila s přehnanou úctou k farářské rodině a snažila jsem se, abych byla vnímána jako normální ženská. Děti nám od mala říkaly křestními jmény, ale sestry je přeučily na tatínka a maminku, neb se to

víme, dost často se nám to nedaří.

3) Nemám pocit, že by tahle role mou práci nutně olivňovala, jen když chci. Zároveň vím, že zvlášť v prostředí tradičního sboru a malého města nemohu ze své role vystoupit, spíš ji nějak nesu, někdy zvesela, jindy ztěžka. To se týká práce i vztahů, pozice „ženy z fary“ prolíná vlastně úplně vším, co žijeme.

4) Projevilo se to hlavně díky převratu v roce 1989, ale souvisí to zřejmě obecněji s proměňující se rolí muže a ženy. Tak je i v církvi normální, že žena faráře má svou práci a dělá ji ráda, nečeká se tolik jako dřív, že je její nepsanou povinností starat se o sborové „zázemí“. Hodně manželek farářů to stejně dělá, ale snad už ne tolik proto, že se to od nich čeká, ale že samy chtějí. Pro mě je příznakem téhle proměny i to, že mohu čas od času někomu bez obav říct, aby na oslovení „paní farářová“ (které mě celé roky šťve) zapomněl a říkal mi jménem.

Marta Kellerová, v důchodu

1) Přišla jsem na první sbor v roce 1966

na farské děti nehodilo.

2) Když žiješ na faře, tak je to tvůj domov a je fajn, když je otevřený pro okolí. Samozřejmě je to někdy náročné, jindy obohacující, ale obojí patří k životu. Bez umění přijímat druhé není fara farou.

3) Jsem z generace, která neměla moc šancí se jako žena faráře uplatnit ve své profesi (pokud nebyla dělnická či zdravotnická). Mou hlavní profesí se stala výchova našich čtyř dětí. Bylo to moje rozhodnutí a necítila jsem to nijak úkorně. K výtvarnické jsem se vrátila, až když poslední dítě vylétlo z hnízda po roce 1989. Samozřejmě s bázni a třesením. Třidvacetiletá přestávka v profesi na sebevědomí nepřidá.

4) Myslím, že ano. Jak ze strany sborů (už si nedělají nárok na paní farářovou, že zastane všechno), tak i žen farářů. Jsou vzdělanější, emancipovanější a odhodlanější se své profesi věnovat. Mají k tomu mnohem lepší podmínky než naše generace. Ale být dobrou ve své profesi, být dobrou paní farářovou a ještě při tom dobře vychovat děti není vůbec žádná legrace! ■

OBČAS MI ŘÍKAJÍ „PANÍ FARÁŘOVÁ“

Radek Kačena

Radek Kačena je manželem farářky. Podniká v oboru IT. V současné době žije s rodinou na faře v Letohradě.

Jak skloubit profese...

Vystudoval jsem stavební fakultu, a protože jsme bydleli v Miroslavi, našel jsem si práci ve Znojmě, kam jsem dojížděl.

Časem jsme se přestěhovali do Znojma na faru, kterou jsem pomáhal dávat dohromady a žena tam měla nastoupit na sbor. Manželka začala pro sbor pracovat už při mateřské a v tu chvíli vyvstal problém. Kdo pohlídá děti, když má biblickou, návštěvu, svatbu, pohřeb? Zkoušel jsem se domluvit v práci na volnější pracovní době, ale zle jsem pochoďil a ještě mi „utáhli šroub“.

Nakonec jsem si udělal živnostenský list a přešel na volnou nohu. Od té doby je to bez problémů. Dneska už jsou děti větší, ale tehdy to hodně vyřešilo. Jako soukromník můžu rozvrh přizpůsobit ženě rozvrhu. Jinak si to ani nedokážu představit.

Manžel farářky není paní farářová

Je pravda, že mi tu občas říkají „paní farářová“. Ale je to úplně jiné. Od paní farářové se očekává, že bude manžela podporovat,

žehlit mu košile, dělat, co členům sboru na očích vidí, ale od manžela farářky se nemusí očekávat téměř nic.

Když jsme nastupovali do Znojma, očekávali, že jim opravím faru. Manželka s nadsázkou říká, že ji tam vzali právě kvůli tomu, že jsem stavební ing. Pak mi všechny starší babičky ve Znojmě říkali pane inženýre, což mi dost vadilo. V Letohradě skutečně nikdo nic neočekával. Já sám se musím vnučovat a říkat, co je kde potřeba udělat. Vnučuji se jako koordinátor drobných staveb - pokládali jsme dlažbu či nyní zateplujeme kostel.

Takže záleží na sboru. Kde jsou samí starší lidé - Znojmo - očekávání měli. Kde jsou všechny generace a sbor fungoval i před tím, než jsme přišli - Letohrad - očekávání není. Ale kdo ví, třeba to není pravidlem. V Letohradě ale necítím, že by se ode mě něco čekalo proto, že jsem manžel farářky.

Otevřená fara

Vyhovuje mi, že fara je otevřený dům. Žena a většina dětí s tím taky nemá problém. Sám jsem sice vyrostl v dost uzavřené rodině, ale mé povaze není uzavřenost vlastní. Když chce člověk soukromí, tak si zaleze do kanceláře nebo do ložnice, a je to.

Kdyby bylo návštěv moc, tak se musí vymezit hranice, ale takhle je to akorát. Ani nevím, kde by byly hranice a nevodí mi to, protože se toho nezneužívá. Někdy se dveře netrhnou, jindy je celý týden klid. Když několik dní nikdo nepřijde, tak si někoho pozvu :)

Farářka je autorita

Farářka je autorita a taky se tak chová, tak už to je. Moje žena dokáže dobře oddělit kdy je farářka a kdy je „doma“. Samozřejmě, že se výjimečně stane farářkou i doma. A když si toho někdy všimnu a vadí mi to, tak na to upozorním a problém se ihned vyřeší. ■

JAK OVLIVŇUJE VÁŠ ÚSUDEK O VEŘEJNÉM ČINITELI (FARÁŘ, POLITIK) TO, JAKÁ JE JEHO RODINA?

Tomáš Hubáček, muzikant a režisér

Nijak zvlášť. Veřejné činitele posuzuji podle výsledků jejich práce, rodinné poměry patří do jejich osobního soukromí. Navíc zahrnovat třeba manželku politika do profilu jeho osobnosti by znamenalo degradaci manželky na pouhou součást politikovy image. Každý člen rodiny je samostatná bytost a za své činy odpovídá jen on sám, nikoli jiný člen rodiny, který je právě náhodou veřejným činitelem.

Marta Kellerová, výtvarnice

S odpovědí na tuto otázku mám problém. Možná proto, že jsem ženou faráře, který byl po jistou dobu starostou. Ale přece je důležité, jak je ten člověk pravdivý, jaké má postoje, jak vnímá své povolání - poslání. Když má zázemí v rodině, je to bezvadné.

Miroslav Gabriel Částek, herec, člen laického sdružení sv. Dominika

Rodina dnes nefunguje. Každé druhé manželství je rozvedeno. Spíš tedy si činím úsudek podle činů politiků a farářů.

Čuňas (František Stárek) bývalý disident a vydavatel časopisu Vokno:

Myslím, že jde o podobnost jako mezi mikrokosmem a makrokosmem. Nepokrytecká snaha mít v pořádku rodinné vztahy signalizuje, že totéž můžeme očekávat i vůči polis. Problém je v udržování rovnováhy mezi světem soukromým a veřejným. Abych byl upřímný, tak právě to se mi nepodařilo. Tak usilovně jsem pracoval ve státní službě, až si moje žena našla milence. Výsledkem je státní vyznamenání za zásluhy a rozvodový rozsudek.

Lister, 3. technik kosmické lodi Červený trpaslík

Nevím, já v kostele mockrát nebyl. V neděli v devět chodí každé normální člověk spát. Ale babička tam chodila pravidelně a ta říkala, že má šarm jako ošklivá, ocasatá, mořská potvora, kterou cloumá senilita. Farář bych bejt nechtěl.

Míša Firbasová, členka COMu

Nemyslím, že by mě to nějak ovlivňovalo, ale je pravda, že nedávna „výměna manželek“ některých našich politiků mi nepřipadá zrovna moc reprezentativní...

To, jakou má rodinu, může o dotyčném leccos prozradit.

Určitě. Ať chce nebo nechce je to jeho vizitka. I když někdy ať dělá člověk, co může, dítě se vždy úplně nevyvede :-)

Výrazně. Dobře fungující rodina „prosvětluje“ život i kontroverzní osobnosti, rodinný krach naopak klade nad veřejným působením toho, kdo nezvládne soukromí, otazník.

Bez ohledu na to, jestli se mi jejich rodinné vztahy „líbí“ nebo ne, stále vypovídají o politikovi nejvíce. Proto ano, ovlivňuje mě.

Přihlížím k tomu, dotváří to obrázek, který si o něm udělám. Může být i jakýmsi zrcadlem nebo vysvětlením, proč se chová tak, jak se chová.

Ano. Je vidět a měl by jít příkladem. Není to zárukou, ale je to první viditelná věc. Je to dobrý předpoklad, že bude věrohodný i pro ostatní záležitosti.

Částečně. Zdravá (vztahově) a fungující rodina je dobrým předpokladem pro to, aby mohl být brán vážně (hlavně farář).

Člověk se moc nedá posuzovat podle rodinných příslušníků protože se všichni chovají tak, jak umí a všichni jsou originál. Ale na druhou stranu si myslím, že pokud bych opravdu dobře znal rodinu takového člověka a věděl, jak a s kým žije mohl bych alespoň předvídat jaký je.

Počet dětí ani manželka mě neovlivňují, rozhoduje ale to, jak respektují rodinné hodnoty.

Otázkou je, do jaké míry jsme schopni nahlédnout do jeho rodiny. Rozhodně ocením, pokud se činitel dokáže postavit problémům čelem nejen ve věcech veřejných, ale i soukromých.

Otázka příště: „Máte dobré přátele v zahraničí? Co pro Vás znamenají?“

Odpovědi na adresu: bratrstvo@evangnet.cz s předmětem VOX POPULI do 30.5. 2009

Inzerát v nejmenovaném církevním časopise:

Sbor HLEDÁ ŽIVOTNÍ PARTNERKU
PRO SVÉHO FARÁŘE

Požadujeme: láska k lidem, dobrý až ostržitý zrak, šikovné ruce a organizační schopnosti, hra na varhany, zpěv, flexibilita, reprezentativní zjev, slabost pro slabé sociální skupiny. Vzdělání z oboru stavebnictví, elektrikářství či

instalatérství výhodou.

Nabízíme: prostorné bydlení, množství sociálních kontaktů, vlastní sekačku, flexibilní pracovní dobu a především blízkost Bohu.

Taky máte přesnou představu o tom, jak by měla vypadat vaše paní farářová?

DOMOV NA TŘETÍ

Jaroslava Růžičková

Příběhů uživatelů již bylo napsáno mnoho. A je tomu tak dobře. Jsou to příběhy citlivé, silné, smutné i se šťastným koncem. Nabízíme Vám příběh „z druhé strany“.

Velkou pozornost si zaslouží i lidé, kteří se starají o druhé. Podporu-

jí je v jejich cestě životem a nabízejí jim svou energii, pomoc a podporu.

Jmenují se Jaroslava a již 10 let pracují v Domově pro matky s dětmi v Litoměřicích jako pracovník v sociálních službách. Je to svět žen a dětí, jejichž životní cesta se dostala do slepé uličky. Ztráta bydlení, rodinného zázemí, dluhy, často i násilí. Je to balanc mezi bytím a nebytím. Jak zvládnou ženy partnerskou nebo bytovou krizi?

Nejsme jen ubytovna. Kromě důležitého poradenství, které poskytují mí kolegyně, nabízíme i podporu v běžných denních činnostech. A to je moje parketa. Od vaření, praní, šití přes úklid ke koupání novorozenců a úplně normálnímu ženskému „pokecání“. Vyslechnout zklamanou a unavenou ženskou duši, která se tu zastavila. Jejich příběhy zanechávají stopy. Žena může povídat a plakat. Trochu z ní sice opadne zátěž a napětí, ale stejně je to na ní – jak se k problému postaví, jak se rozhodne, jak to vyřeší. Některé se i několikrát vrátí. Znovu se dostanou do problémů a znovu nás vyhledají v Domově, hledají cestu zpět do normálního života. Některé zůstávají delší dobu, jiné potřebují jen chvilku. V bezpečném prostředí Domova si uvědomí svou situaci a pokusí se něco změnit.

To vše denně potkávám ve své službě. A přesto, jako bych to již dávno znala!

Vyrůstala jsem v 60. letech v dětském domově. Sama. Podařilo se mi založit si vlastní rodinu, svůj domov a žít „běžným životem“. Osud mě ale zkoušel dál. Ovdověla jsem. Mé myšlenky se vracely k dětským letům strávených bez rodičů. Sama jsem tedy vychovala tři děti a jsem pyšná na svých šest vnoučat. Práce v Domově není sólová jízda. K úspěchu potřebujete tým skvělých lidí, kteří jsou připraveni nabídnout podporu.

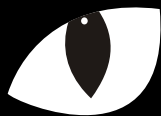
Za svou praxi jsem poznala přes 90 žen a skoro 200 dětí. Přesně tolik je to příběhů, po-

dobných tomu mému. Největší odměnou pro mě je, když se některá z žen vrátí – třeba jen tak posedět u kafe. Jiná přivede ukázat své potomky z nových partnerských vztahů.

To mě nabíjí a jsem schopná přijmout další těžké příběhy z každodenního života. Vždyť je to moje práce. Práce, kterou jsem si vybrala.

*Autorka: Jaroslava Růžičková, pracovnice pří-
mě obslužné péče, Domov pro matky s dětmi
DČCE v Litoměřicích*

KAUZA „FARÁŘKOVÝ VERSUS FARÁŘOVÝ“ VYŘEŠENA!!! mgmtm

NOVINKY PŘÍMO Z CENTRA!

Resort:

CÍRKEVNÍ DOHLED NAD SPRÁVNÝM POJMENOVÁNÍM VĚCI

3.náměstkovi úspěšně se podařilo po letité práci vyřešit kauzu „Chybné přeznačování farářky na farářovou.“ Dnes už je záměna těchto dvou označení vyložena faux-pas!!! Nebo pak jasnou snižující ironickou narážkou na sestru farářku. Která ovšem POZOR! není genderově legitimní. Tento výkonný muž ovšem nestihl usnout na vavřínech. Kamenem úrazu se stala opět farářská rodina. Problém, se kterým se bratr náměs-

tek potýká, je tento: Jak nazývat manžela farářky? Minulý týden se obrátil na Ústav pro jazyk český. Konečně. Vyřešil tak táhlý terminologický spor mezi dvěma známými sbory.

Ústav pro jazyk český vynesl jasný verdikt. Je-li termín odvozen od „farářka“, pak jediné možné varianty jsou „farářkový“ nebo „farářčín“! Chybný termín „farářový“, který se začal vyskytovat, není pro partnera farářky správný. Spíš jde o hudbu budoucnosti. Jednalo by se totiž o partnera faráře. Stejně jako „farářková“ je korektním termínem pro partnerku farářky.

Jak říkáte manželovi vaší farářky vy? ■

FARÁŘKY

mgmtm

Stále platí, že dobrého pana faráře dělá dobrá paní farářová. Ale v některých sborech vliv paní farářové je daleko silnější. V jistém sboru manželka pana faráře nejen že v sobotu peče na neděli buchty, uklízí kostel a připravuje večeři Páně, navíc i svému muži píše kázání! Tato praktika byla odhalena při jednom kázání, kdy farář zapomněl odstranit koncovku a řekl: „Pro dnešní základ kázání jsem vybrala (sic!) text z Matouše 5. kapitoly.“ Při pročitání starších kázání je jasně patrné, kdy docházelo k rychlému umazávání ženských koncovek. Manželka pana faráře teologii nikdy nestudovala, přesto, jak potvrzují členové sboru, jsou kázání pana faráře (paní farářové) naprosto bezkonkurenční, srozumitelná a hřejivě lidská.

Na sílící vliv manželek farářů poukazuje i založení odborové organizace manželek farářů. Jak nám jedna z odborářek řekla: „Když můžou naši manželé trávit celé pondělky na pastorálních konferencích, tak my jsme si ustanovily

orální konference tzv. potlachy.“ Manželky farářů nyní prostřednictvím odborů budou požadovat zařazení manželek farářů mezi placené pastorační pracovníky církve. Jak dodává jedna z odborářek: „Víra stejně jako láska a naděje prochází žaludkem a proto chuť buchet z trouby paní farářové přirozeně doplňuje moc slova kázaného z kazatelny.“ ■

TOBYMAC

Tomáš Koutecký

Od DC Talk k sólové dráze

Od doby, kdy si skupina DC Talk dala „přestávku“ ve své hudební činnosti, uplynulo už dlouhých devět let. Bývalý člen skupiny, která znamenala velký přelom v náhledu na křesťanskou hudbu, Kevin Michael McKeegan alias tobyMac však rozhodně hudebně nezhálá a poměrně pravidelně přichází s novinami, jimiž těší svou rozsáhlou fanouškovskou základnu a obohacuje hudební scénu sahající od hip hopu přes rock až k funku.

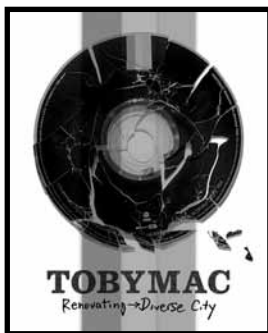
Jak už zaznělo, počátek tobyho kariéry byl ve skupině DC Talk, která se skládala ze tří individualit, jimiž byli Michael Tait, Kevin Max a tobyMac. Těm však začalo být pohromadě trochu těsno. Cítili, že by se měli rozdělit, vydat se každý na svou vlastní dráhu a využít svěřený potenciál sobě nejbližším způsobem.

Hudební tvorba

Už v éře DC Talk patřily rapové party tobymu a toho se držel i v začátcích své sólové kariéry. Jeho první sólové album, *Momentum* (2001), je právě kombinací hip hopu, rapcore a rocku. Je však zajímavé, že všechny čtyři singly nasazené do rádií rozhodně nejsou typicky hip hopové, mají totiž velmi dravý rockový zvuk. To je u rappera trochu nezvyklé, ale tobyMac rád prozkoumává nové hudební roviny, nezůstává jen u zaběhnutého a osvědčeného. Na druhém studiovém albu nazvaném *Welcome To Diverse City* (2004) spolupracovalo s tobyMacem přes 40 známých i méně známých umělců, mimo jiné i tobyho v té době teprve šestiletý syn Truett. Ten má vždy po jedné „své“ skladbě i na dvou zbývajících studiových albech. Část spoluhráčů a zpěváků posléze dala vzniknout skupině *The Diverse City Band* doprovázející tobyho na koncertech a při nahrávání jeho dalších alb. Spolupráci takového množství lidí bývá dost

těžké zvládnout, přesto je z výsledku zřejmé, že se to tobymu a jeho velkému týmu povedlo. Ač je zvuk velmi rozmanitý a často vyniká hudebními drobnostmi, výsledek je kompaktně znějícím celkem. To potvrzuje i tobyho hlavní vizi – odstraňování rasových problémů a usilování o jednotu v různorodosti. Nejlepším vyjádřením je skladba *Diverse City*:

Now come to the city where you can praise / If you're black, if you're white, if you're yellow or grey / In the morning, in the night, anytime of day / What's that place - Diverse City (Tak pojď do toho města, kde můžeš chválit / ať jsi černý, bílý, žlutý nebo šedý / ráno, v noci, kdykoliv během dne / co je to za místo - rozmanité město)

V podobném duchu pokračuje tobyMac i na svém zatím posledním studiovém albu, *Portable Sounds* (2007). Více popového zvuku v tomto albu také zaujalo více posluchačů. Melodie jsou velmi chytlavé, vévodí jim hned druhá skladba alba - rádiový hit a worshipově laděná *Made To Love*.

tobyMac na koncertech

Přestože už tobyMac není žádný mladík (pomalu mu táhne na pětáctýřicet), jeho koncerty jsou opravdovým zážitkem. Možnost přesvědčit se o tom, jak to na takovém koncertu vypadá, dává poslední vydané album, *Alive and Transported* (2008), které je právě záznamem koncertu z Houstonu, Texasu. Koncert nabízí všechno, co správný koncert má – začíná pořádnými hudebními peckami, choreografie koncertu je skvělá a největší hit (*Extreme Days*) je až na konci celého koncertu. Však taky za tohle album získal hudební cenu Grammy. ■

OHEŇ-ZJEVENÍ JAHVEHO JMÉNA

Pavel Jun

Ex 3,1-15

Být člověkem není jen tak. NA ČEM SI UVĚDOMUJETE TU POTÍŽ?

O jakém pocitu byste mluvili, když byste to chtěli vyjádřit. Který pocit se vám vrátí, zneklidňuje vás, nevíte si s ním rady.

Nejistota, strach, touha, sebevědomí, láska, touha po lásce, ...

Teď nás čeká poslední obrázek z téhle řady.

CO JE NA OBRÁZKU?

Slunce, strom (keř), muž, ovečky.

Jaký máte **dojem**? (Ne interpretace, jen dojem). CO VÁS ZAUJALO?

CO **OVEČKY**? Jsou v pohodě. Jakoby se nic nedělo. Důvěřují pastýřovi? To, co se děje, se jich nějak netýká.

CO TO **SVĚTLO**? Když ho srovnáte s minulým?

Má „soustředné kruhy“. Co by mohly znamenat, co znázorňují? Pohyb. Jako když – hodíte do rybníka kámen. „Šíří se to dál“. Ve vlnách se to šíří dál. **Impuls...**

KDE JE TO SVĚTLO, SLUNCE? Je níž. Zapadá?

Ne, je v keři. Ten muž se nedívá k obzoru, to by k nám byl zády, ale do keře. „Hoří keř... a neshoří“.

Co ten **muž**? Víte už asi, kdo to je. Mojžíš.

JAK NA VÁS PŮSOBÍ?

Je starý. Je silný a velký.

Taky klečí. Jinak než Noe? Vzpřímen. (Noe se choulil jak dítě, tohle je dospělejší).

Co ještě o něm říci? „Září“. Září mu tváří. Odlesk toho ohně, toho slunce. I kolem hlavy, jako svatozář.

Neusmívá se náhodou?

Ruka na srdci – co může znamenat? Uklidňuje, brání srdce? Nebo naopak? Říká „tady...“ Nebo „slibuji“?

Ví, že on je ve hře, osloven. „**Já**“.

Jak ukazuje na sebe? S otázkou, s ostychem...?

Ne jako když sebe vyzdvihujete. „**Já...**“ ?! Druhá ruka visí dolů – ale tak v rozpacích jakoby – co mám dělat? Jaké slovíčko by k tomu řekl?

***

U toho můžeme teď chvíli zůstat: „Já...“. S „Já“ míváme potíže, že? (Možná to je podstata našeho problému – víme o sobě a víme o druhých...)

Já jsem kdo? Ukažte si na sebe. Jaký z toho máte pocit? (Když o sobě myslíte, uvědomujete si sebe, tak jak?) Já jsem ten, který... který co...? Co byste řekli?

Když člověk žije dlouho s nebeským syndromem, tak začne hodně uvažovat o sobě, a napadne ho, jestli není ten „první“. A je z toho hrozný zmatek!

Tady je to jednoznačné: **Já jsem „ten druhý“, ten oslovený, ten chtěný.** Často bychom chtěli být „první“. Není to pro nás. Ani šťastné to pro nás není. Je to hrozná samota. Člověka „žádá“, oslovuje. Říká mu Ty, a člověk může říci Já, a ví „že je osloven, mīněn“, **tázán, chtěn,**

Může říci i pravdu. „Co jsem já..., že mě chceš poslat? Mluvit neumím, asi jsem i zbabělý“

Časování je zmatečné (Rosenstock Huessy chtěl změnu). První osoba není Já, ale Ty. Já je až druhá. **Podle toho, jak se naučíme říkat Ty, žijeme svoje „já“.**

***

KDYŽ TO SROVNÁTE S TĚMI PRVNÍMI OBRAZY

Adam spící, nesen do temnoty bezvládně.

Člověk ležící na zemi tváří k zemi (ani podívat se nemohu)

Ležící na zádech (slunce vystřídala duha). Podívat se mohu. (Jsi daleko, mezi námi kus cesty a znamení milosti chrání mě před tebou (a tebe přede mnou), duha, žádné přímé slunce.

Tady ale není znamení milosti, tady je slunce zase „přímo“. Mojžíš klečí, ani krok už nemůže udělat, (v tom je podobný Noemovi prvnímu) a to světlo – ho zasahuje.)

Takže: Člověk zůstává na zemi. Ale neztratil se v temnotě. Nevyhasne světlo pro něj. Ani není jen „přecezené přes vodu, slzy – v podobě duhy“. Někdy je fakt **přímo**. Dokonce klesne někdy tak blízko, že je skoro na dosah ruky. **Ozárí tvář, dokonce zapaluje srdce.** (Zvláštní: nezavírá před ním oči.)

To světlo je aktivní. (Bůh je aktivní), je tu aktivita lásky vstříc. Objetí.

Bůh aktivní... „Bůh přišel na návštěvu“. Bůh chodí na návštěvu.

Jaká je, co chtěl říci? S čím se chodí na návštěvu? Zkontrolovat. Něco chce? Zeptat se, jak se daří? Potěšit se s... Říci: takhle, tohle pro tebe mám?

Ta písmena – jsou **jhvh**, a to je to sdělení, které slyší a prožívá Mojžíš: **slib... já jsem s tebou, budu při tobě** (obojí překlad je možný), Bůh chodí na návštěvu a dává prožít: **jsem s tebou a budu.**

Mojžíš by chtěl možná víc (jako ten člověk z prvního obrazu), chtěl by víc vědět o světle, slunci, Bohu. Prodrat se k němu... Víc mu porozumět. Mít ho blíž. Sáhnout si. Nejde to.

***

To světlo, (Bůh) ale nepřístupné, ten člověk je „kus dál“, to říká i keř (s trny), světlo – oheň. Nevlámu se do něj. Nechytím ho... nepolapím. Nedotknu se ho.

Hoří a neshoří. Svítá a nezhasne.

(I jako touha – nezhasne, neuhásí se. Ale není tak horečnatá a palčivá, když vím, že „sestupuje“. Mohu taky čekat?)

***

Co vám řekl ten obraz(y):

Potvrzení: člověk – **je sám a není sám**. (Myslíte, že by někdy nejraději zapomněl?)
Žije ve vztahu, a toho se nezavíjí. Komunikuje, je chráněn, a žádán, posílán, „potřebný“.
Někdy dokonce „tváří v tvář“. Myslíte, že každý má své „neshořivší keře“?

Být sám a nebýt sám. Když víte ale o „vstřícnosti“ druhé strany, tak se to dá snést, může to být dokonce plné něčeho jako štěstí.

Aktivita z druhé strany. Ujistěte mě. (*Nejsem jediný zdroj a nositel vstřícné aktivity. I když se mi to tak někdy zdá*).

Jsmo zahledění do sebe sama.

Ztrácí se vnímavost pro „nositele života“, zdroj života mimo nás.

Víra (láska, naděje) je tohle. . .

Test pro zjištění favoritního stylu řešení konfliktů

Můžete si otestovat, jak řešíte konflikty. Žádný z uvedených typů není ideální. Je to spíše možnost sebereflexe.

Postup:

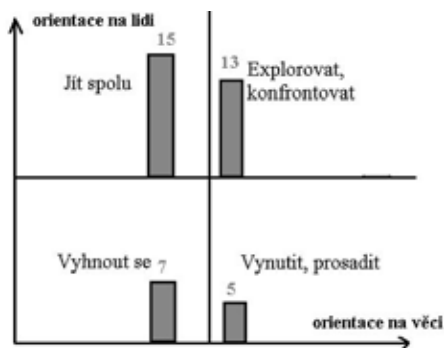
1) Označte jednotlivé kategorie na škále 1.-5. 5=nejvíce odpovídá, 1=odpovídá nejméně..

1 – vyhrobit záležitost	9 – nebrat si servítky
2 – zlatá střední cesta	10 – uklidnit vášně
3 – zachovat klid	11 – chytit býka za rohy
4 – bojovat s otevřeným hledím	12 – zůstat v bezpečí
5 – udržet něco pod pokličkou	13 – hrát otevřenými kartami
6 – chovat se jakoby nic	14 – násilí vyhnat násilím
7 – raději udeřit než dostat ránu	15 – lépe mlčet než se spálit
8 – stát si na svém	16 – oko za oko, zub za zub

2) Spočítejte si body po skupinkách charakteristik:

- $1+2+3+10$ – jít spolu (přikrývat)
- $5+6+12+15$ – vyhnout se
- $7+8+14+16$ – vynutit (prosadit)
- $4+9+11+13$ – explorovat, konfrontovat

3) Představte si výsledky na následujícím diagramu. (Viz ukázka).

Vyhodnocení testu:

Připomeňte si výsledky vašich testů favoritního řešení konfliktů z posledního setkání

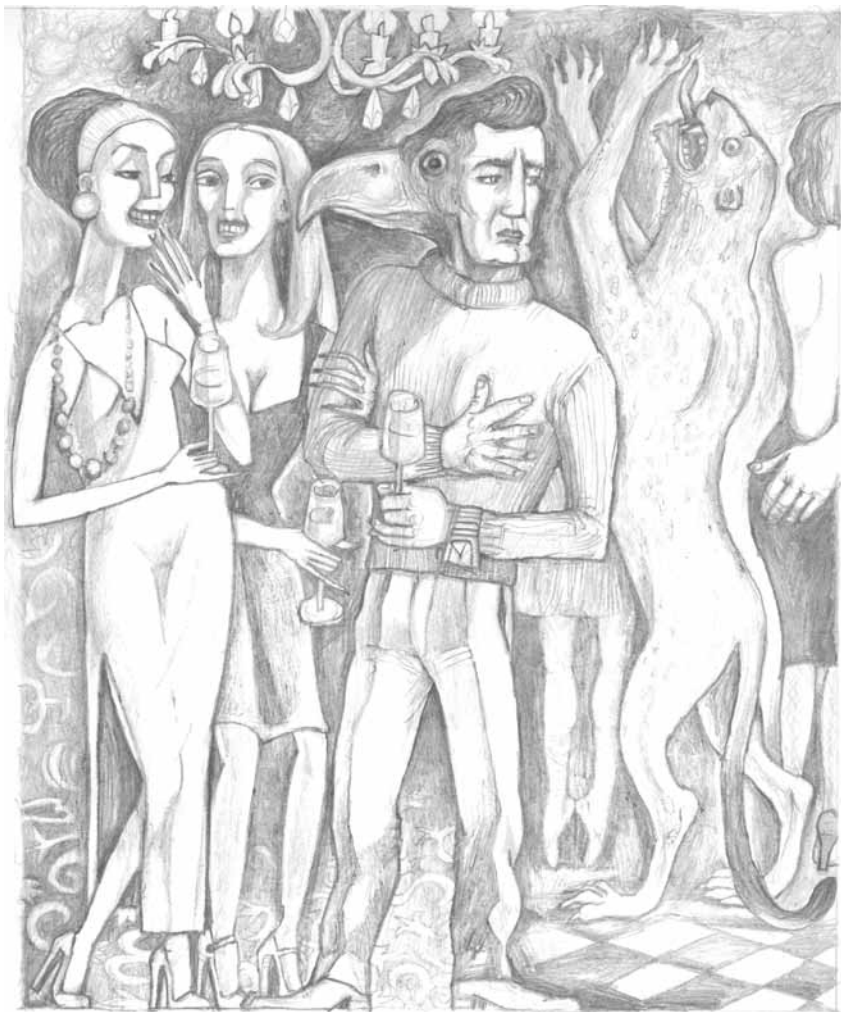
Postup:

- Přečtete charakteristiky jednotlivých způsobů řešení konfliktů.
- Ve skupině si můžete říct, kde jste měli největší a nejmenší hodnoty.

LEPŠÍ SPOLEČNOST

P. P. Payne

Večírek. Lidé vedou rozhovory v malých hloučcích, je už pěkně nakouřeno, v pokoji slabě hraje populární hudba. Jeden člověk má nemoc dvou obličejů. Druhý obličej mu vyrostl na zátylku, ten původní bojuje s novým. V rozhovoru je víc v tom pravém obličej, ale pak se ztotožní s tím druhým. Hovořilo se o oběti. Jedna ženská, když někdo obviní všechny přítomné, že se nikdo nedokáže obětovat pro

blaho lidí – třeba v případě hladu – se náhle zastřelí. Nikdo se nesnaží jí v tom zabránit, leda slabými výkřiky. Žena se v momentě krátké, smrtelné agónie promění v obrovského levharta. Ten má dost masa na to, aby uživil celou rodinu po víc než čtrnáct dní.

(Petr Pazdera Payne: Figury, figurace, figuranti a figuríny, Medard 2005)

Ilustrace: Kateřina Kabešová

Když mi bylo asi sedm let, sledoval jsem tajně film, na který mi rodiče zakázali se dívat. Zločinec se tam k oběti vždy připlížíl zezadu – z davu nebo ze tmy – a vrazil jí nůž do zad. Můj strach ze tmy byl od té doby téměř panický. Když jsem byl sám doma, musel jsem si často rozsvítit ve všech pokojích. Teprve jasné světlo rozptýlilo mé dětské obavy z neznámého vraha číhajícího ve tmě. To mám za to, že jsem neposlechl rodiče:-).

Je to právě světlo, které pomáhá překonat strach z neznámého. Světlo je mnohem silnější než tma. Ani tony temných kosmických hlubin nepohltí světlo vyslané hvězdou vzdálenou od nás tisíce světelných let. Tma je chladná a nebezpečná, světlo hřejivé a povzbuzující. Sice i v chladnu a temnu pod těžkým kamenem se to hemží životem, ovšem takovým, který nám není úplně blízký. Tma je zmatek a chaos, světlo přináší jistotu a bezpečí. Ti, kdo tápou ve tmě, mohou zle ublížit sobě i ostatním. Ti, kteří chodí ve světle, mohou mnohem snadněji nalézt ztracenou věc nebo dojít tam, kam potřebují.

Na pozadí této obecné symboliky světla a tmy dobře chápeme, proč Bible přirovnává Boha a jeho syna Ježíše Krista ke světlu: „Na počátku bylo Slovo – rozuměj Kristus. To SVĚTLO ve tmě svítí a tma je nepohltla.“

Jak je nám Kristus světlem? Odhalil, jaký je Bůh. Udělal nám jasno v našem tápání o Bohu. „Přeložil“ nám Boha. Pak ovšem Ježíš zviditelnil ještě něco jiného, mnohem méně příjemného. Pod jasným reflektorem své čistoty a lásky odhalil prach a špínu našeho hříchu. Nikde jinde nevidím křehkost, omylnost, slabost, hříšnost svou i celého světa jasněji, než v Kristově světle. A ještě do třetice je nám Kristus světlem. Ozářil naši nejhlubší temnotu, totiž tu smrtelnou, do které se každý z nás propadá při svém konci.

I přes propast staletí platí jeho nabídka být naším životním světloňosem a průvodcem: Budeš-li mi důvěřovat a necháš-li se vést světlem, které jsem přinesl, na své cestě nezabloudíš ve tmách a dojdeš do Božího království! ■

Pohovor staršovstva s kandidátem na místo faráře

TG & JJ

DOPIS PÁTÝ

imon

Milá Eliško!

a Vy všichni! Jak se Vám daří? Moc na Vás myslíme a stydíme se, že si užíváme „jen“ velikou únavu a žádné komplikace. Barborka začíná zase baštit jak zběsilá, prý růstový spurt v šestém měsíci. Už je velká jako roční dítě a nevím, kam tohle povede. Rozhodli jsme se, že ji začneme učit na lahvičku, abych s tím krmením mohl taky někdy pomoci.

Zatím je to pořád zběsilé zejména pro Markétku. Ke kojení každou hodinu se přidává, jak jsi to tuhle (asi odborně) nazývala, separační úzkost. Čili nejen, že chce malá pořád pít, ale ještě není spokojená u nikoho jiného než u mámy. Je mi čím dál jasnější, proč zmiňuješ své obavy o to, aby sis tou péčí nevychovala rozmazlenec nebo „mamánka“. Nicméně: zdá se mi krajně nepravděpodobné, že by z dostatku mazlení a lásky vyrostl člověk agresivní, arogantní a bezohledný. Co víc si přát?

Obdivuju Tvou schopnost zabývat se při tom všem kalupu ještě vizemi do budoucna, ale asi je to tak správně. Já jsem vůbec zatím na školu pro naše děti nepomyslel. Nejspíš to nepůjde jinak, než že budou chodit tam, kde budeme bydlet. Nedovedu si teď vymyslet, kde bychom vzali finance a čas na nějakou alternativu. Jak víš, mám s jednou „elitní“ mezinárodní školou bohaté zkušenosti jako učitel. To, co mě na ní od začátku fascinovalo, bylo z části způsobené bohatstvím (učitel + asistent na malou třídu) a částečně křesťanským zázemím učitelů (solidarita, pravidelné zábavné dobročinné akce pro děti). Stejně množství věcí mě ke konci štválo. Pramenily zejména v bohatství a pokrytectví.

S vícejazyčností jsem jako češtinář bojoval od začátku a dodnes nemám úplně jasno. Každé dítě je naprosto jiné a v podstatě s nikým nesrovnatelné – to platí o školáčkách stejně jako o miminech (víme své, že ano). Myslet si, že každý moderní člověk může a má být plně bilingvní, je nebezpečné. Nefunguje to a často to způsobuje frustrace. Zatímco jedno dítě dokáže zvládnout tři jazyky na sedmdesát procent (všechny), jiné má za podobných podmínek v hlavě dvakrát

třetinu plus magla-jz. Kromě důsledného oddělování jazyků v rodině a pečlivého vážení motivace, hraje v tom nepopíratelně roli i něco vrozeného. O filosofických a praktických hlediscích se budeme muset pobavit osobně, stojím si však za tím, že používaný jazyk tajně (ale výrazně) ovlivňuje způ-

sob i možnosti myšlení a formuje charakter. V dobrém i zlém. A lépe dobře myslet v jednom jazyce, než omezeně v několika.

Musel jsem se chechtat, jak ses ve svém dopise elegantně vyhnula mé otázce stran „manželského života“. Jestli se u nás něco nezmění, nebude mít, popravdě řečeno, Barborka další sourozence. Jedna věc mě překvapila na mě samém: pojal jsem podezření, že růžová barva Barborce sluší víc než jiné. Proč ale? Myslím, že máme daleko k nějakému „uniformování“ dětí do „zastaralých“ rolí. Na druhou stranu si Vašeho Jáchyma v krajkovém límečku a růžových punčoškách představit prostě nedovedu.

Mimochodem, proč si vlastně píšeme je- nom o dětech? Není to divný?

Měj se moc krásně, pac a pusu,
Šimon

foto: web

PIONÝRKY ZKOUMÁNÍ KOMUNISMU

Olcha Richterová

Jsou jimi Katka Volná (32) a Bára Hartigová (26), obě doktorandky FF UK a řešitelky výzkumu mocenských mechanismů KSČ na FF UK. Katka navíc pracuje v Ústavu pro studium totalitních režimů.

V diskuzi o „kauze Kundera“ mnohokrát zaznělo, že té době vůbec nemůžeme „my mladí“ rozumět, a že to je všechno senzacivost a zjednodušování.

K: Senzace lákaly vředy. Jde ale o nasměrování k hlubšímu zkoumání té doby. Náš výzkum se týká 70. a 80. let, mj. i na kolejích Větrník, kde bydleli studenti filozofické fakulty. Z dokumentů v archivech je zřejmé, jak moc byly ty koleje profizlované. Každé patro mělo svého důvěrníka, fungovala kolejní komise i kolejní rada, chodili tam dokonce kantoři a kontrolovali, co studenti dělají... Já sama jsem bydlela na koleji několik let a neumím si představit, že bych musela vysvětlovat, kam jdu, proč jsem nebyla na schůzi svazáků, nebo nepřečetla nástěnku... Za tyto věci byly postihy i v 70. letech. A to slavné Kunderovo hlášení se týká kolejí v 50. letech, kdy byly perzekuce mnohem tvrdší. Takže když se stalo něco podezřelého, je zřejmé, že bylo spíš normální to hlásit. Ten dokument s udáním je hodně diskutovaný a zbytečně zpochybňovaný – je to myslím zřetelný doklad toho, jak tehdy fungoval život na kolejích, jak naprostá byla profizlovanost a taky strach.

Jaké jsou hlavní nástrahy zkoumání komunismu pro nás, kteří jsme ho nezažili?

B: Jedním extrémem je vytáhnout kauzu a bez zapojení do kontextu a probádání jen někoho osočit. Druhým pak je přehnaný strach mluvit o lidech, přehnaný akademismus popisující jen suchá fakta. Přitom při zkoumání historie se nevyhneme konkrétním lidem a jejich příběhům. Výsledkem bádání nemůžou být jen statistiky, kolik lidí bylo ve

straně či zapojených na té které úrovni.

Minulostí se zabývají mladí i proto, že se jí nikdo jiný zabývat nechce. Můžou nás kritizovat, že spousta věcí z papírů nevykukáme, a mnoho věcí skutečně fungovalo na základě atmosféry a tlaků mezi lidmi. Starší se do toho ale nepustí. Žili v tom a mají pocit, že spousta věcí je jasných. O něčem ale ani oni vůbec nevědí a až teď se jim vykresluje, jak to tehdy asi fungovalo. Také to pro ně je příliš citlivé.

Teď mluvíš o zkušenosti roku a půl prohlédání archivu FF UK. Jaké jsou výstupy?

K: Jednak „neviditelné“, např. zpracovaný archivní fond stranické organizace na FF, který dosud byl jen nepřehledná hromada materiálů. Viditelnější výstup je naše první kniha o normalizaci na FF UK, edice dokumentů Prověřená fakulta. První část popisuje, co všechno ovlivňovalo přijetí studenta, druhá, jak byli lidé závislí na tom, jaký na ně jejich kolegové napíšu stranický posudek a jak dopadne jejich komplexní hodnocení – od toho se odvíjela další kariéra jejich i jejich dětí a partnerů –, a třetí část pokrývá běžný průběh akademického roku v dokumentech. Zvolili jsme rok 1976–77, takže je vidět i to, jak FF zareagovala na Chartu (výrazně, ještě před antichartou vydala několik radikálních odsouzení). V té době též zemřel filosof Jan Patočka a publikujeme např. to, jak fakulta vyhodnocovala účast některých studentů na jeho pohřbu.

Co přesně ovlivňovalo přijetí na VŠ?

K: Dnes prostě pošleme přihlášky a uděláme přijímačky. Ale když za normalizace student vyplňoval přihlášku, musela se rovnou sehnat spousta posudků – od ředitele gymnázia, z uliční stranické organizace, na rodiče z jejich zaměstnání... Tenhle komplet materiálů neodešel přímo na VŠ, ale na stranický sekretariát městského výboru KSČ (pro FF UK tedy do Prahy), kde se dělal první předvýběr. Na fakultě pak probíhaly přijímačky a vznikl jiný seznam. Pak se ten seznam,

Jaký to tedy byl systém?

K: Hrozně zvrácený, ale také funkční. Nesmírně to poznamenávalo ty, kteří byli nuceni aktivně se ho účastnit. I když člověk na fakultě nebyl ve straně, nestál mimo – často byl leccíhos svědkem. Když ve straně byl, musel psát posudky na kolegy, cenzurovat si, co říká na přednáškách, a také viděl, kolik lidí, kteří by např. na té škole měli učit, tam učit nesmí... Bylo to dvacetiletí, kdy byli lidé donuceni říkat nahlas a zřetelně opak toho, co cítili. Museli psát texty na téma „jak hodnotím své postoje a názory v 68. roce“, tzv. dodatky k životopisu. Osmašedesátý spojil celý národ a většina lidí ho prožívala úplně stejně. Pak ale ti, kteří chtěli dál učit na VŠ, museli zaujmout úplně jiný postoj a říkat, „kde udělali chybu a kde už by ji neudělali“. Podporovalo to ustrašenost, opatrnost (kdo na mě co řekne) a sklony k bonzáctví, ty hor-

ší věci v člověku.

B: Existovaly také „stranické informace“ – informátoři sepisovali, jaká je atmosféra mezi studenty či na pracovišti, o čem se nejmí méně mluví, kdo jak reagoval na co... Strana měla velký přehled, co se mezi lidmi děje, a uměla podle toho jednat.

Lze říct, kolik přímo donašečů bylo mezi studenty?

B: Na počty studentů asi nikdy nepřijedeme.

Nedohledáme nejspíš ani všechny ty, kteří byli agenty StB. Ale to zdaleka nebyla jediná forma donašečství. Stačilo, že někdo na někoho napsal stížnost, a takových případů musela být spousta. Nevíme přesně, jak velká ta síť byla. Tehdy také nikdo nevěděl, kdo a komu přesně, a o to větší byla míra nedůvěry.

Napadá mě, že na ETF někteří učitelé už v té době skoro nahlas řekli „já jsem podepsal, aby fakulta mohla dál fungovat“. V takovém prostředí se pak dalo jasně rozlišovat.

K: Srovnání ETF s FF je zajímavé i po revoluci. Tehdy se na fakultách dělaly rehabilitační zprávy a ta z ETF je dodnes na webu. Je v ní, jací studenti a kantoři byli postižení atd. Na FF se nakonec tamní zprávu báli zveřejnit, takže ji jen přečetli nahlas v aule. Proti vydání se tehdy zvedl ne hlasitý, ale účinný odpor, s pomocí právních stanovisek zne-

možnjících zveřejnění. Pak se na tu zprávu jaksi zapomělo (to bylo v r. 1992). Já se shodou náhod dostala ke 30 stránkám textu té rehabilitační zprávy. Chybí ale deset příloh se jmény a nikdo dnes neví, kde jsou. Nevůle reflektovat minulost je zejména ve srovnání s ETF vidět zcela jasně.

Proč ses rozhodla pro šfouravou práci na ÚSTR?

K: Jsem v edičním oddělení a organizuju konference a semináře, takže moc nešťourám. Když se bojovalo za existenci ústavu, nechtěla jsem tam původně pracovat, ale té instituci jsem přála úspěch. Pak jsem tam přece jen poslala životopis a vybrali si mě i díky mému vystoupení v dokumentu Černí a černější o třech kněžích spolupracujících s StB.

Jde o to, že k minulosti můžeme mít dvojí přístup: buď se budeme tvářit, že není důležitá a že se jí dnes nenecháme rušit, anebo se vynasnažíme prozkoumat, co se dělo, a co jsme zkoumat zameškali. V Německu měli v důsledku reflexe po 2.s.v. „trénink“ a hned po pádu komunismu vznikl Gauckův úřad, v Polsku i na Slovensku se také objevily ústavy „národní paměti“. My k podobné instituci dozrávali 15 let.

B: Za tu dobu se ztratí strašná spousta materiálů. A vedle ztráty podkladů se ztrácí i souvislosti dokumentů s lidmi, kteří už zemřeli.

K: Interpretuje se mnohem líp, dokud se těch lidí, kterých se dokumenty týkají, lze zeptat.

Ještě k tomu Německu: tam přece např. seznamy spolupracovníků nikdy nesměly být zveřejněné.

K: U nás je nyní velmi liberální situace, ale to, že jsou dokumenty StB přístupné na vyžádání každému, je důsledek předchozího vytrvalého bránění těch materiálů po revoluci před kýmkoliv – před historiky i oběťmi režimu. Po nástupu Grulichy na vnito v roce 1998 Úřadu pro vyšetřování a dokumentaci zločinů komunismu šéfovali lidé, kteří

v podstatě nikoho nikam nepustili. To vyvolá protireakci silnější než by byl ten původní záměr „jen“ zkoumat.

Cítíš někdy, že ti chybí historické vzdělání?

K: Pro organizování konferencí a seminářů nechybí až tolik. Ale při výzkumu si to uvědomuju a hodně se historiků ptám. Konzultujeme jednak technické věci – např. jakým způsobem nafotit deset tisíc dokumentů a mít v tom pořádek. A pak je další věc – jak s těmi materiály zacházet. Vezměme si např. výše zmiňovaný „dodatek k životopisu“. Člověk sám byl vyzván, aby popsal své postoje v r. 1968. Jsou to nesmírně zajímavé texty, svědčí o spoustě věcí. Ale jak je publikovat? Se jménem, nebo bez? Náš výzkum je hodně zaměřený na popsání mechanismů, nechceme skandalizovat konkrétní lidi. Jenže i když vyškrtáme jméno, adresu apod., stejně je z toho, jak se popisuje, poznat, že to je ten pan profesor, který na FF třeba pořád učí. A vy si přečtete jeho věty typu „vítám bratrskou pomoc, ještě že jste zatli tipec K 231, ty antisovětské řeči se už nedaly poslouchat“. Máme to pustit do světa, ač samozřejmě v kontextu, v rámci jiných dodatků? Nelze říct, zda je publikování správné, nebo špatné. I historici se v názorech často rozcházejí.

B: Je to tím, že zkoumaná látka je nová, čerstvá a oni sami v tom nemají jasno. Ale je důležité to s nimi probírat, protože časem vznikne úzus, etická pravidla, co je dobré publikovat a co ne a jak k tomu přistupovat.

Vy tedy spoluutváříte přístup k budoucímu bádání.

B: To doufám. Jsme takoví pionýři. ■

Odkazy:

<http://www.proverenafakulta.cz>

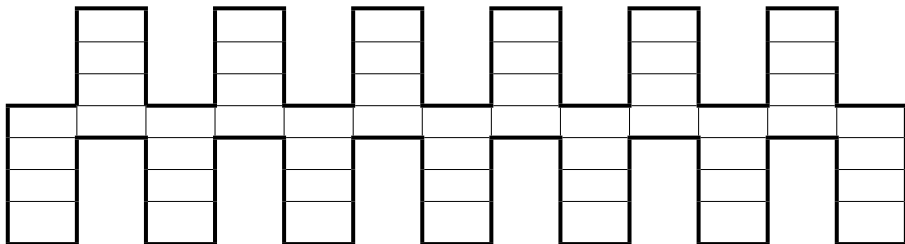
<http://web.etf.cuni.cz/ETF-192.html>

<http://www.ustrcr.cz>

[http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/407235100021005-
cerni-a-cernejsi/](http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/407235100021005-cerni-a-cernejsi/)

Nic na světě není (tajenka), než upřímná neznalost a svědomitá hloupost.

Martin Luther King, baptistický kazatel (1929-1968)

- 1.hora, z níž Mojžíš viděl zaslíbenou zemi (Dt 32,49) 2.zlatá socha z pochodu pouští
3.chudoba 4.co „úpí“, v písni Studně nepřevážená 5.jitřenka 6.fáma 7.bratr Jákoba
8.biblická kniha (zkr.Pl) 9. německý zápor 10.dračí manželky 11.otec, kterému Ježíš
uzdravil dceru 12. Adamův vnuk (Gn 5) 13.2x oslí citoslovce

Řešení z č.4: vyrovnanost, odvahu, moudrost.

Výhercem dvou vstupenek na Freakfest je L. Čajkovská. Blahopřejeme.

Čáslavský hudební festival

18. 7. 2009 na zahradě Diakonie ČCE

*Abakuk, Caine (sólový projekt bubeníka Znouzectnosti),
Po Stopách Yettiho, El Amarna (Lucembuřsko),
SimulantenBande, Banana storm,
Kafe s Maryškou (divadlo)*

SEM
Chrudimského seniorátu SEM

VÍTEJTE V KLDR!

Tomáš Bartoň

Dokumentární snímek režisérky Lindy Jablonské zachycuje výlet skupiny „obyčejných“ českých turistů do severní Koreje, kterou je možné v roce 2008 téměř po 20 letech znovu navštívit. Ovšem nejedná se o tradiční zájezd, všichni zúčastnění museli přistoupit na dodržování poněkud neobvyklých pravidel. Nesmí mluvit s žádnými obyvateli, kromě přidělených průvodců, musí odevzdat mobilní telefony, nesmí opustit turistickou skupinu, nemůžou dovézt teleobjektiv s ohniskovou vzdáleností větší než 150mm a mnoho dalších. To vše pod pohrůžkou trestu, který by odpykal jejich průvodce. Celý pobyt působí jako atrakce, při níž projíždíte domem hrůzy malinkatým vozíčkem po kolejích, z jejichž dráhy se není možné odklonit, pouze můžete sledovat pečlivě připravené kulisy, které mají zakrýt nepříliš růžovou skutečnost. Jsou zde k vidění velkolepé monumenty namísto fungujícího hospodářství a celý režim nápadně připomíná situaci u nás před rokem 1989. Jak se s tímto vypořádají zástupci země, které místní stále považují za své socialistické bratry? Proč se vůbec vypravili do země, která ohrožuje bezpečnost celého světa? Budou se Češi klanět sochám Drahého vůdce? A jak vypadá vylepšená verze srpu a kladiva? Neznečištěné životní prostředí, ulice, po nichž se místo aut prohání kolony cyklistů, a města bez smogu můžeme jen závidět. Zda je to přiměřená daň za svobodu se divák může rozhodnout sám, Korejci už ne...

Režie: Linda
Jablonská,
ČR, 2008

ZKUSTE TENHLE DENÍK!

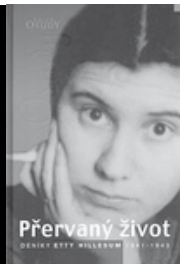
Marie Medková

Studentka Etty žije v Amsterdamu a píše si deník. Objevuje svou osobnost, druhé lidi, lásku, svou životní filosofii, Boha. Je chytrá. Je moudrá. Zraje. Lítá nahoru a dolů. Leckdy se v ní člověk zahlédne... Zamilováváte se do ní víc a víc. Milujete její sílu, způsob přemýšlení a přímost. Říkáte si, že tahle holka změní svět. Nebo aspoň Holandsko. Jenže... Etty je židovka a přišou se roky 1941-1943.

Do deníků vstupují drsné otázky. Na co má člověk právo? Kdo je člověk a co je život? Jít do koncentráku, nebo se snažit vši silou přežít? Jenže když ne já, tak někdo jiný... A co moje rodina?

Ve 27 letech už člověk může dělat se sebou a se svým životem ledacos. Etty neutekla do Anglie. Odešla z práce v Židovské radě, kde byla „za vodou“. Rozhodla se postavit nacistům. Hlavní zbraně: víra, naděje a láska. V deníku píše: „Mám-li co dát, mohu dávat kdekoli, kam přijdu, v kruhu přátel i někde v koncentráku. Bylo by to zvláštní sebepřeceňování, kdybych se považovala za příliš cennou na to, abych s ostatními sdílela „masový osud“.“ Můžete nesouhlasit, můžete se na ni zlobit, ale její slova vás nenechají bez pochybností.

Etty cítila povolání stát se spisovatelkou. To se jí vlastně vyplnilo. Po její smrti vyšly její deníky a dopisy v mnoha zemích a staly se bestsellerem. V deníku Přervaný život můžeme sledovat, jak vítězí milosrdenství a služba nad nenávisť a krutostí. Navzdory tomu, co hlásá a čím děsí (jakákoli) totalitní ideologie. Dopisy vyšly pod názvem Myslicí srdce.

Přervaný život
ETTY HILLESUM 1914-1943

Etty
Hillesum.
PŘERVANÝ
ŽIVOT. Kar-
melitánské
nakladatel-
ství 2008.
255 str.

Režie:
Helena
Třeštíková,
Dokument,
Česká
republika,
2008, 90
min.

René Heleny Třeštíkové není film, který se líbí. Život „kriminálního a spisovatele“ divák sleduje přibližně od jeho šestnácti, kdy už byl v kriminále za drobnou krádež. Scénář se opakuje: basa, pár měsíců na svobodě, basa. Světlych momentů jen pomálu. I přesto René vyhrál cenu Evropské filmové akademie, tzv. evropského Oscara. Proč?

Zejména asi proto, že je neuvěřitelně pravdivý. Když na začátku Třeštíková zachytila obyčejného, možná jen nezvykle flegmatického syna rozvedených rodičů, který byl komunistickou justicí exemplárně potrestán za banalitu, divák si ani neuvědomí, že právě bylo rozhodnuto o jednom lidském osudu. Ve vězení se René naučil nenávidět společnost (jak sám říká) a hlavně tam získal známé a znalosti, které ho stále znova dostávaly do začarovaného kruhu snadného získávání peněz.

V jednu chvíli se zdálo, že z něj přeci jen vystoupí. René totiž je nadprůměrně inteligentní, pomáhá mu pozornost filmařky a také díky ní i vydá svou knižní prvotinu, *Běžec na trati k...* Ve své další knize, *Deníku zapomenutého*, se ale ptá: „Proč žádná část mého zasraného života nedopadla dobře? To neví nikdo. Ani Bůh. Bůh má volno a čte si porno.“ Asi souhlasíte, že takový pocit sotva může být motivací k naprosté změně života.

Film se také velmi poctivě ptá po vztahu mezi filmařem a filmovaným u časosběrného, dvacet let vznikajícího dokumentu. Dovolím si citovat režiséřku: „Ve filmu říkám Renému na jeho otázku „nikdy nikdo není jen objektem zkoumání“. To platí. Za dobu, co Reného znám, jsem se dost natrápila jeho opakovanými návraty do vězení. Vždycky jsem věřila, že by mohl svou inteligenci nějak zapojit ve svůj prospěch a ne proflákat život ve vězení mezi dementy a asociály.“

STRÍPKY Z KULTURY

Klára Schneiderová

Když se muž vrací domů zrovna v Pátek třináctého, může se stát, že tu místo kouzla (u) rodinného krbu najde Chlapce v pruhovaném pyžamu, který se drze vydává za Předčítače románů. Jsou-li ale nešťastní pánové dostatečně Rychlí a zběsilí, popadnou Nezvaného hosta za límec a ten se zmůže jen na chabý Odpor a úprk do Hotelu pro psy. Kromě něj se do českomoravských měst rozutekly i ozvěny pražského Febiofestu. Jinak v letošním jaru jednoznačně kvetou knihy ve všech podobách. Milí tuzemští čtenáři neví, kam dřív skočit: tu dumají na pražském Světu knihy nad Evropou v literatuře a hned zase nad Literaturou v Evropě nebo si vybírají Knihu svého srdce v celonárodní anketě o nejoblíbenější beletrii.... Rozhodnout se můžou třeba i pro *Válku s mloky*, která zuří v Národním divadle v Ostravě – to dramaturzi slavného Čapkova románu uvedlo ve světové premiéře. Pod názvem *Bible21* vyšel před Velikonoce i celý nový překlad Bible do současné češtiny; od roku 1994 na něm pracoval Alexandr Flek s Pavlem Hoffmanem a Jiřím Hejdánkem. George Harrison získal jako druhý z „Brouků“ svou hvězdu na hollywoodském Walk of Fame. A italský sommeliér Giuseppe Vaccarini vymyslel zmrzlinu s vínem; sladkou pochutinu z hroznů, alkoholu, cukru a mléka stvořil spolu s šesti kamarády sklepmistry a představil ve své nové knize *Il codice del gelato*. Takže ancora un cono, per favore! Počasí je na to letní ažaž.

VELKÝ POHŘEB NA VELKÝ PÁTEK

Střední Itálii zasáhlo v pondělí 6. dubna zemětřesení o síle 5,8 stupně Richterovy škály. V troskách budov v oblasti Abruzzu, která byla turisticky velmi oblíbená pro mnoho památek, zemřelo téměř tři sta lidí. Za 208 z nich sloužil v L'Aquila tamější arcibiskup společně se všemi biskupy regionu, kardinálem a státním sekretářem Vatikánu, mši na Velký pátek. Na jejím konci pronesl modlitbu za zemřelé také imám, jenž je prezidentem islámských komunit v Itálii. Na Velký pátek se tak církev pokusila připomenout lidem, kteří zčistajasna přišli o své blízké, že i Kristus na kříži volal k Otci: Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Ani naše životy nejsou uchráněny od řady nepřijemností a osobních katastrof, na velikonoční poselství bychom však zapomenout neměli. Kam po svém utrpení přišel Ježíš?

NA IVANČENĚ PŘIBYLY DALŠÍ KILOGRAMY KAMENÍ

Poslední dubnovou sobotu mířily k beskydskému památníku Ivančena už od časného rána davy lidí ve skautských krojích. Mladí i staří šplhali vzhůru s kamínky i takřka balvany, aby je položili na kamennou mohylu – památník osmnácti ostravských skautů zastřelených během 2. světové války. Součástí 63. tradičního setkání byla mše svatá, předání medailí sv. Jiří (patron skautů) a pietní akt na hřbitově v Polském Těšíně, kde byli 24. dubna 1945 zastřeleni vzpomínání skauti, členové odboje.

NEONACISTÉ POCHODOVALI ÚSTÍM NAD LABEM

Příznivci extrémní pravice si dali v dubnu sraz v Ústí nad Labem. Jejich setkání hlídala více než stovka policistů. Přibližně tři sta neonacistů přijelo do Ústí, které celý den „D“ zelo prázdnotou (obyvatelé byli vyzváni k pobytu mimo město, mnoho obchodů zůstalo zavřených) oficiálně na pietní akci za oběti 2. světové války. Že šlo o oslavu výročí narození Adolfa Hitlera však pochyboval málokdo. K přímému střetu s antifašisty ani s policisty nedošlo, přesto policie zadržela několik lidí, mezi nimi i osoby hledané. Nebýt smutné hlouposti, která lidi vykřikující nenávistná hesla spojuje, bychom za podobné akce mohli být skoro i rádi. Policii přijdou do rukou ti, po kterých už dávno pátrá, úplně sami a dobrovolně. Jenže tady ta nesnášenlivost a zloba hraje dost zásadní roli.

BIBLE JE ZAS NOVINKA

Bible, překlad 21. století je nejnovějším překladem našeho „křesťanského bestselleru“, jež je dostupný na pultech českých knihkupectví. Na novince pracovali tři překladatelé patnáct let, jejich cílem byl modernější a současné době poplatnější jazyk. Podle některých hlasů však výsledek tohoto snažení úplně neodpovídá avizovaným záměrům. Překlad je rozkolísaný, místy modernější, místy přece jen zastaralý, katolíci jej jako oficiální liturgický text odmítají, protože není poplatný jejich liturgickým zvyklostem a pojmům a tak dále... Na druhou stranu za pochvalu určitě stojí rozšíření řady českých překladů a kvalitní vydání nové Bible, organizace týdne čtení Bible, který se uskutečnil v rámci propagace Bible 21, a vůbec propagace této „novinky“ celkově. Kdy naposledy byla v knihkupectví Bible na nejlepší pozici v polici „nejprodávanější knihy“? A viděli jste Bibli někdy dřív i v nabídce supermarketu? Výborná práce!

Zdroje: katolik.cz, lidovky.cz, skaut.cz, idnes.cz

Z CENTRA:

Sjezd (nejen) evangelické mládeže je v přípravách, do kterých se můžete zapojit i vy. První společný večer proběhne komponovaný program nazvaný „Mládež sobě“. Protože jsme „pod vlivem“ ekonomické krize, která dolehla i na akce pro mládež, rádi bychom, aby večer vznikl našimi společnými silami. Komponovaný by měl být ze skečů/scének na téma Sjezdu „Pod vlivem...“, které si připraví skupiny mládeže, jednotlivci, SOMáci, SEMáci... Možná jste dostali obsáhlejší výzvu mailem, pokud ne, a chtěli byste něco připravit, napište si o další informace na mladez@evangnet.cz. Na Sjezdu bude několik novinek. Například sobotní táborák nebo nedělní podvečerní aquapark. Na pondělní dopoledne se pokoušíme připravit společný program na závěr sjezdu - ohlédnutí a happening na náměstí.

ZE SENIORÁTŮ:

7. - 10. 5. Wejšlap + Brigáda v Šonově: jeden den práce na místním sboru, jeden den výletu, jeden koncert, jedny bohoslužby, jedna seniorátní neděle rodin jako jedna velká multigenerační akce o jednom prodlouženém víkendu.

30. 5. jarní výlet mládeže Brněnského seniorátu do Krumlova.

13. 6. SOM východomoravského seniorátu všechny sportovtivé mládežníky na Sportovní sobotu do Liptálu. Na programu jsou odpolední hry a sportování a večerní grilování.

19. 6. Hostina marnotratných s Poličskou mládeží. Místo bude upřesněno.

27. 6. - 4. 7. voda jihočeské mládeže - Ohře, kontakt: Jana.Norinska@seznam.cz

18. - 25. 7. Evangelizační kurz pro mládež: Rádost na cestě 2009. Velká Lhota - moravskoslezská mládež

2. - 7. 8. cyklovýlet jihočeské mládeže, přesná trasa se ještě domluví-i na základě účastníků, kontakt: mosquito3325@gmail.com

Seniorátní kurz pro mládež v kazatelské stanici Tis v Orlických horách.

7. - 16. 8. Seniorátní kurz pro mládež v kazatelské stanici Tis v Orlických horách. 10 dní programu plného her, sdílení, zpívání, stylizace, rozšiřování duchovních rozhledů, poznávání nových přátel. Vše pod vedením 5 zkušených vedoucích. Informace na: <http://kralovehradecka-mladez.evangnet.cz/>.

9. - 16.- 8. Letní pracovní zážitkový kemp pro mládež ve vznikajícím středisku ekologické výchovy Slunečnice v Horní Krupě u Havlíčkova Brodu. Pobyt je zdarma. Příjezd 9.8. odpoledne, odjezd 16.8. odpoledne. Kurz povede: David Šorm, Mikuláš Vymětal, Jiří Štěpán. Více info na: <http://slunecnice.semcz.cz/> nebo na <http://horni-krupa.evangnet.cz>

Více informací naleznete na webech mládeží jednotlivých seniorátů.

Rozcestník: <http://www.evangnet.cz/cce/mladeze>

Ekologická sekce České křesťanské akademie spolu s několika občanskými sdruženími ze severních částí Prahy zve na sobotu

23.5.2009 OD 15 H NA LOUKU NA SEDECKÝCH SKALÁCH

(Praha - Suchdol, nad železniční zastávkou Praha - Sedlec) k účasti na ekumenické bohoslužbě za krajinu.

Po bohoslužbě bude následovat diskuse s úvodním slovem Dr. Václava Cílka.

Více na www.drahan.chabry.cz

brigádní kurz s ekologickou tematikou

Pojedte na týdenní brigádu provázenou slovem faráře a farmáře.

modlitba – bio – práce – ovce – léto – enviro – zábava

4.-11. července 2009, 12-20 účastníků ve věku 16-25 let
ekofarma v obci Valeč, okr. Karlovy Vary, www.biostatek.cz
<http://mladez.evangnet.cz>, vojtech@biostatek.cz

ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ

Celocírkevní kantor

Na Chaloupkách 172, 768 72 Chvalčov

Tel. 573 378 607 e-mail: cckantor@srcce.cz Mobil: 737 506 119

pořádá

LETNÍ KURZ PRO MLADÉ VARHANÍKY (ZAČÁTEČNÍKY)

Ve středisku Sola gratia v Bystřici pod Hostýnem pořádáme kurz, na který se mohou přihlásit mladí varhaníci a doprovazeči bohoslužebného zpěvu, hrající na klávesové nástroje (klavír, klávesy, digitální piano, harmonium) z našich sborů. Kurz je určen mladým muzikantům, kteří by uvítali několik základních informací týkajících se varhanické služby.

TERMÍN: 30. ČERVEN – 4. ČERVENEC 2009

Cena 900 Kč / osoba za ubytování a stravu. Zájemci o tento kurz nechtě se písemně přihlašují co nejdříve (e-mailem nebo poštou) do 31.5.2009 na výše uvedenou adresu. V přihlášce ať nechybí jméno, příjmení, sbor, adresa, telefon (příp. mobil), preference vegetariánské / masité stravy a stručný popis dosavadních zkušeností s hraním při bohoslužbách (jsou-li nějaké).

Více info: prof. Ester Moravetzová & Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor ČCE

BRATRSTVO

roč. 50/2009
číslo 5

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.

Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické.

Grafická úprava: O. Fikejs, sazba a technická redakce: Jitka Čechová

Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

e-mail: bratrstvo@evangnet.cz, tel: 224999273

Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangnet.cz>

Celoroční předplatné 200,- Kč, jednotlivé číslo 20,- Kč. Vychází 10x ročně.

Tiskne Sprint servis, Praha 6. Přídělené registrační číslo MK ČR 5092.

ISSN – 1213-9351